

Predstava, da je slika kot odprto okno, kakor jo je leta 1435 formuliral Leon Battista Alberti, je zaznamovala cele generacije slikarjev. »Ideja okna« je bila za umetnike, kot so Robert Delaunay, Henri Matisse, Marcel Duchamp in mnoge druge, izhodišče za novo formulaciju njihove predstave o slici ali za temeljito redefiniciju tistega, kar slika je. Z začetkom 20. stoletja je bilo okno, zreducirano na pravokotnik svojega okvira, uporabljeno kot simbol za preizkus osvoboditve slikarstva od njegove upodabljače funkcije. S *Fresh Widow*, repliko francoskega okna (*French window*), je Marcel Duchamp leta 1920 postuliral slovo od iluzionističnega slikarstva. Tako Duchamp kot tudi mnogi umetniki klasične moderne, spet povzame v slikarstvu že stoletja uporabljano slikovno metaforo »fenestre aperte« (Leon Battista Alberti) ali »pariete di vetro« (Leonardo da Vinci) in idejo okna sklene z idejo slike, vendar samo toliko, da s to potezo ironičnega obrata klasični koncept slike kot od slikavo sveta postavi pod vprašaj in na njegovo mesto postavi novo definicijo umetnosti.

Okno v sodobni umetnosti preseže svojo prvotno materialno pojavnost, temveč postane fizična in simbolna meja – metafora pogleda, nadzora, bližine in distance. Predstavlja mejo med notranjim in zunanjim, med vide-nim in skritim, med opazovalcem in opazovanim.

Razstava raziskuje okno kot prostor prehoda in prehajanja kot okvir skozi katerega zaznavamo svet in smo tudi sami izpostavljeni pogledu drugega. Umetniška dela razpirajo vprašanja prisotnosti, pogleda, zaznave, svetlobe, fragmentiranosti prostora in dožemanje realnosti. Okno kot motiv postane okno osebne refleksije, kaj vidimo oz. gledamo, kaj želimo videti in kako zaznavamo in razumemo tisto kar vidimo.

Klementina Golija

Pojavnost slike kao otvorenog prozora, kako ju je 1435. godine formulirao Leon Battista Alberti, obilježila je čitave naraštaje slikara. „Ideja prozora“ poslužila je umjetnicima poput Robert Delaunay, Henri Matisse, Marcel Duchamp i mnogima drugima kao polazište za novo oblikovanje vlastite vizije slike ili za osnovnu redefiniciju onoga što slika jest. Početkom 20. stoljeća prozor, reduciran na pravokutnik vlastitoga okvira, biva korišten kao simbol u nastojanjima oslobađanja slikarstva od njegove opisne funkcije. Djelom *Fresh Widow*, replikom francuskoga prozora (*French window*), Marcel Duchamp 1920. godine postulira oproštaj od iluzionističkoga slikarstva. I Duchamp i brojni umjetnici klasične moderne ponovno preuzimaju stoljećima prisutnu slikovnu metaforu „fenestre aperte“ (Leon Battista Alberti) odnosno „pariete di vetro“ (Leonardo da Vinci) te ideju prozora dovode u vezu s idejom slike – no samo kako bi tim ironičnim obratom doveli u pitanje klasični koncept slike kao odraza svijeta i na njegovo mjesto postavili novu definiciju umjetnosti.

U suvremenoj umjetnosti prozor nadilazi svoju izvornu materijalnu pojavnost te postaje fizička i simbolička granica – metafora pogleda, nadzora, bližine i distance. On označuje razdjelnicu između unutarnjega i vanjskoga, između vidljivoga i skrivenoga, između promatrača i promatranoga.

Izložba istražuje prozor kao prostor prijelaza i prolaznosti, kao okvir kroz koji opažamo svijet, ali i kroz koji smo sami izloženi pogledu drugoga. Umetnička djela otvaraju pitanja prisutnosti, pogleda, percepcije, svjetlosti, fragmentiranosti prostora i načina na koji doživljavamo stvarnost. Motiv prozora tako postaje i prostor osobne refleksije: što vidimo, što želimo vidjeti te kako opažamo i razumijemo ono što nam je dano vidjeti.

Klementina Golija

Brigita Požegar Mulej – Gozdni rob, Olje na platnu 100 x 80 cm, 2005

Bagrat Arazyan
Mitja Bokun
Brut Carniollus
Boge Dimovski
Domen Dimovski
Nataša Druškovič
Irena Gayatri Horvat
Klementina Golija
Lojze Kalinšek
Peter Marolt
Brigita Požegar Mulej
Miha Perčič
Dragoljub Rakinič
Jana Seliškar
Lučka Šparovec
Klavdij Tutta
Kaja Urh
Maja Zaplotnik

IZLOŽBA LIKOVNIH RADOVA "EROTIKA MMXXV" članova Društva likovnih umjetnika Kranj – ZDSL
GALERIJA HDLU ISTRE, Zagrebačka 4, 52100 Pula, 8. 5. – 29. 5. 2026. g
NAKLADNIK: Društvo likovnih umjetnikov Kranj – ZDSL
ZA NAKLADNIKA: Cveto Zlate
TEKST: Martina Marenčič
DIZAJN I GRAFIČKA PRIPREMA: Lojze Kalinšek
TISAK: Trajanus d.o.o. Kranj
NAKLADA: 100 kom

Tradicionalna gostujuća
grupna izložba članova
Likovnog društva Kranj
u Galeriji HDLU Istre

HRVATSKO
DRUŠTVO
LIKOVNIH
UMJETNI
KA ISTRE

PROZOR

KAO PROSTOR POGLEDA

Boge Dimovski - Brez naslova, jedkanica in akvatinta 51 x 47 cm, 2026

8. 5. - 2. 6. 2026. godine

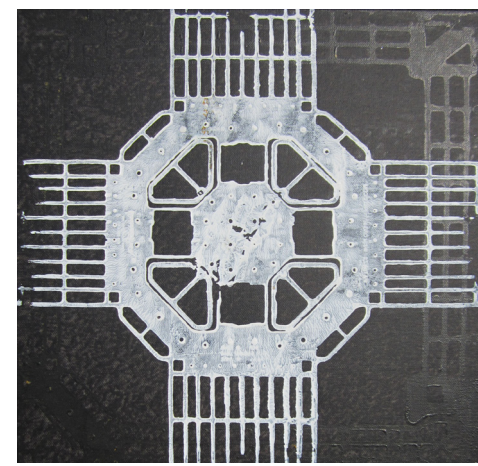
Galerija Hrvatskog društva
likovnih umjetnika Istre
Zagrebačka 4, 52100 Pula

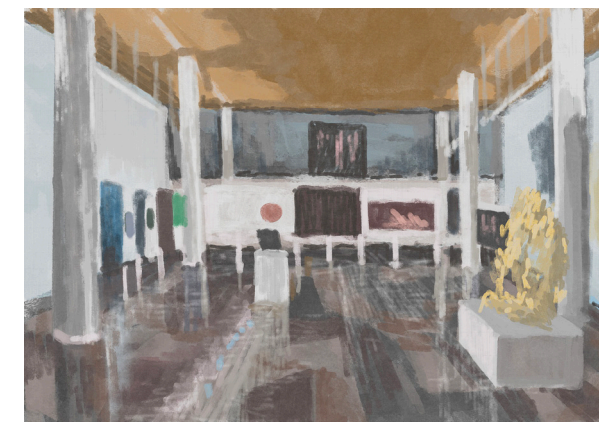
Bagrat Arazyan - Okno v Armenijo,
digitalni kolaž 70 x 100 cm

Klavdij Tutta - Okno - spuščanje zmaja v Mediteranu,
akril, kolaž in les, 93 x 100 cm, 2026

Miha Perčič - Okna, visoki tisk 40 x 40 cm, 2026

Domen Dimovski - Geneze Prostorov, video, 2026

Irena Gayatri Horvat - Življenjepis, okno v moj svet,
avtorska knjiga 60 x 60 cm, 24 listov, 2025

Mitja Bokun - Mnemosyne v vlaku časa,
mešana tehnika na leseni plošči 70 x 50 cm, 2026

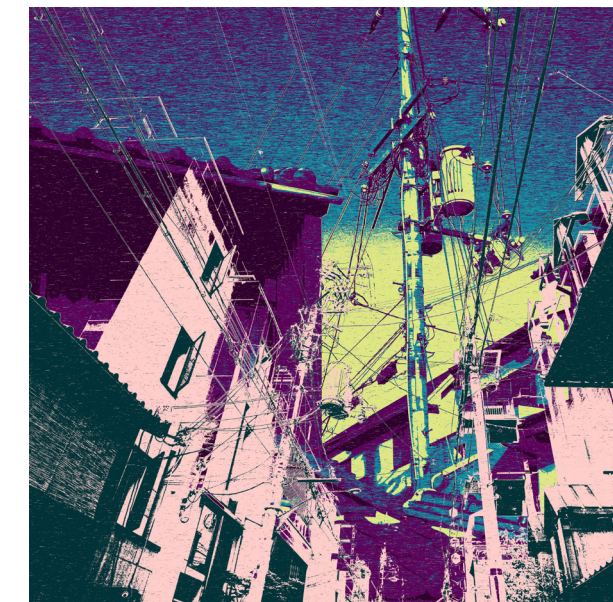
Kaja Urh - ekoLogika?
akril na platno 100 x 70 cm, 2022

Lojze Kalinšek - Ikonostas na oknu duše I, mešana tehnika na ročno
izdelanem papirju, poliptih, matrika 3 x 4 slik 100 x 100 cm, 2026

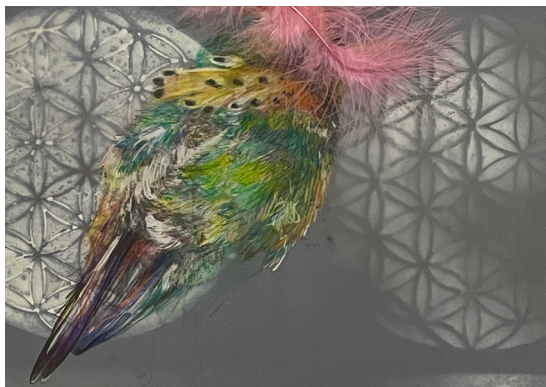
Peter Marolt - Na prepihu,
skulptura 16 x 15 x 16 cm, 2026

Brut Carniollus - Pogled skozi okno [2687],
digitalni kolaž 100 x 100, 2026

Klementina Golija - Pogled, ki ostane,
mešana tehnika in kolaž na platno, 80 x 120 cm, 2026

Lučka Šparovec - Neskončnost, mešana tehnika na papir
(šablonski tisk, risba in kolaž) 30 x 21 cm, 2026

Nataša Druškovič - Okno - dvojnost pogleda,
skulptura - nakit, 15 x 21 x 1 cm, 2026

Dragoljub Rakinič - Okno,
olje na platnu 53 x 48 cm, 2026

Maja Zaplotnik - Surogat,
skulptura, mešana tehnika 51 x 68 x 18 cm, 2026

Jana Seliškar - View is in the eye of the beholder,
skulptura 49 x 49 x 10 cm, 2026